

לקראת האסיפה הערב חשוב לנו לשתף את הקהילה בסיפור האישי שלנו של ההתנהלות מול אגודת החינוך בשנה האחרונה מתוך רצון ותקווה לשינוי באופן ההתנהלות של מערכת החינוך בנהלל, בפרט מערכת החינוך הציבורי.

בקצרה נספר ונזכיר שבאמצע אוגוסט, **שבועיים לפני תחילת השנה** שעברה, אגודת החינוך החליטה להעלות את שכר הלימוד בכלל הגנים ב 20%-25%, כלומר בסכום של כ- **420 ₪ לילד לחודש** מה שהפך את גן תמר, גן חובה של המועצה לגן הכי יקר במועצה. אנחנו ועוד 6 משפחות לא יכולנו להרשות לעצמנו לספוג את העלייה החדה הזו ונאלצנו להוציא את הילדות. ימים מהצהרון בגן תמר שבועיים לפני תחילת השנה. רבים מההורים, כאלה שיש להן יותר מילד/ה אחת במערכת ספגו עלייה של כמעט 1000 ₪ לחודש אך לא יכלו לעשות דבר כי ההחלטה התקבלה בשלב שאי אפשר לעבור דירה או להחליף גן.

זכיר שבעד ההחלטה הצביעו 42 חברי אגודת חינוך שמהווים פחות מ- 20% מכלל ההורים במערכת. כך שההחלטה התקבלה על ידי מיעוט מההורים ובתזמון בלתי מתקבל על הדעת שלא אפשר להורים להתארגן וגרם לפגיעה משמעותית בכלל ההורים **אך בעיקר בהורים ממעמד סוציו-אקונומי נמוך יותר ובעיקר אמהות**, שהן אלה שנשארו בבית עם הילדות והילדים.

זכיר גם שההחלטה נוגדת באופן ישיר את **חוזר מנכ"ל משרד החינוך** במגוון סעיפים, אך בראש ובראשונה חורגת **פי 144 (מאה ארבעים וארבע)** מתשלום החובה היחיד. **ופי 5** מהמירב המותר על פיו*.

בעקבות ההחלטה הגענו לכמה פגישות עם הנהלת האגודה ועם דפנה המנהלת. הוסבר לנו, שההחלטות התקבלו בהתאם לתקנות, שבנהלל פועלים על פי "התקן הקיבוצי" ושזה "מה שרוב ההורים רוצים". מאחר שאנחנו גרים פה כבר ארבע שנים ומעולם לא שאלו אותנו על רצוננו בתקן הקיבוצי, ביקשנו שהאגודה תוציא סקר לכלל ההורים לבדיקת האפשרות להוריד תקן של סייעת אחת, מה שיוזיל את מחיר הגן במאות שקלים ויאפשר למשפחות להחזיר את הילדים לצהרון. זאת בהתאם לחוות הדעת של הגננת (ושל עוד 4 גננות מחוץ למערכת) שאין צורך ב-4 נשות צוות בגן חובה ושתפקידה העיקרי של הסייעת הרביעית הוא לוגיסטי ולא פדגוגי.

לאחר 4 חודשים של המתנה לתשובה, נענינו בשלילה מבלי שיצא כל סקר.

בשלב הזה פנינו למשרד החינוך שם הוסבר לנו שעל אף שאנו צודקים, משרד החינוך אינו גוף שיכול לאכוף את התקנות שלו והומלץ לנו ולשאר ההורים שנפגעו "להצביע ברגליים" ולא לשלם.

לאחר 6 חודשים שבהם שילמנו באופן מלא ולאחר שהגענו לשתי פגישות וכתבנו עשרות מיילים ולאחר שכל הפצרותינו לא נענו, החלטנו לקבל את המלצת משרד החינוך ולהפסיק את התשלומים. כלומר שילמנו את הסכום שחתמנו עליו במעמד ההרשמה ולא יותר (כ- 6,380 ₪).

בתגובה לפעולה שלנו שהיא במסגרת החוק ונעשתה אחרי שעשינו כל שיכולנו בכל אמצעי אחר, אגודת החינוך כתבה לנו מכתב. במכתב כתבו לנו שכתוצאה מכך שהחלטנו לא לשלם על ה"חוב" (שמורכב מתשלומי רשות* כן?) לא נוכל לרשום את דורון בת ה-6 לקייטנה בגן תמר וגם לא נוכל לרשום אותה לצהרון בשנה הבאה ובכלל לא לצרוך אף שירות פרטי שהאגודה מספקת.

במילים אחרות, אגודת החינוך איימה שאם לא נשלם את תשלומי הרשות, היא תפגע בפרנסתנו ובכבודנו ותבודד חברתית את ילדתנו הקטנה. טענתם המרכזית הייתה שאנחנו פוגעים בקהילה ובערך השוויון. אנו כמובן טוענים שתפקידה של הקהילה לתמוך בחלשים ולא לחזק את החזקים על חשבון החלשים. ששוויון במקרה הזה יוביל בפועל להדרה ולהעמקת פערים חברתיים, מעמדיים וכלכליים ביישוב. מהפעולה של האגודה ניתן להבין שבנהלל אין מקום לאנשים שאינם מסוגלים לעמוד בעלייה של 1000-450 ₪ לחודש בהתראה של שבועיים וכי אלה אינם רצויים כאן.

בהמשך ביקשנו לקיים עוד פגישה כדי למנוע את הבידוד החברתי של ילדתנו וביקשנו את התערבות המועצה. נציגת המועצה ביקשה מהאגודה שלא לפעול כך ומנהלת הגנים הציעה שנגיע לפשרה. הסכמנו לכך ושלחנו את הצעתנו לפשרה. אגודת החינוך דחתה את שלוש ההצעות והשאירה את האיום על כנו.

בצערנו פנינו לרשת החברתית, מיד נענינו בהצעה לייצוג משפטי על ידי עורכת דין שמתמחה בזכויות אדם ובשוויון חברתי. שעתיים לאחר מכן התקשרה אלינו ראשת המועצה ובאותו הערב קיבלנו מייל מהאגודה עם

הזמנה "לשטוח את בקשתנו" "בצורה מסודרת" כשראשת המועצה מכותבת. כאילו ששלוש פגישות ועשרות התכתביות לא התרחשו מעולם.

הגענו לפגישה כדי להגיד מה שכבר אמרנו וכתבנו פעמים רבות, הפעם האגודה כתבה לנו שהם מציעים לנו לשלם חלק מהסכום של תשלומי הרשות, אותו סכום שאנחנו הצענו כפשרה לפני חודשים והם סירבו לה. אך עדיין כתנאי להרשמה של הילדות לקייטנות ולצהרונים.

כבר הגענו לתחילת אוגוסט, דורוני כבר שבועיים בבית לא מבינה למה היא לא בקייטנה כמו כולם, מבודדת חברתית. בלית ברירה נאלצנו לקבל את ההסכם כדי לא לפגוע עוד יותר בילדה. אבל עוגמת הנפש בעינה עומדת.

אלה הם פני הדברים, כך מתנהל גוף האמון על החינוך בנהלל.

כאמור, אין אנו כותבים כאן רק כדי לשתף בסיפור, אלא בעיקר כדי להציע כיצד להתנהל אחרת וכיצד לדעתנו צריך להתנהל גוף שמנהל את מערכת החינוך הציבורית כדי שלא לפגוע במשפחות וילדים. אנחנו רוצים להמליץ על שורת צעדים שחייבים להתקיים כדי שהאגודה לא תמשיך לפגוע בשכבות החלשות ביישוב שמהוות מיעוט שקולו אינו נשמע. כדאי לזכור, שבנסיבות החיים, כל משפחה יכולה למצוא את עצמה במקום הזה. היום זה אנחנו, מחר זה יכול להיות אתם.

א. נקודת המוצא לקביעת מדיניות היא חוק לימוד חובה חינוך. סכום הבסיס לא יכול לעלות על המוגדר בחוזר מנכ"ל. תשלומי רשות* עבור המסגרות הציבוריות צריכות להיעשות בחתימה אישית של כל משפחה ומשפחה. ניתן להוסיף ארוחות, חוגים וסייעות כל עוד אלה אושרו על ידי 75% מהמשפחות לפחות. משפחות שלא יסכימו, לא יחויבו לשלם וילדיהן לא ייפגעו.

הרצון להוסיף שירותים נוספים כשלעצמו הוא מבורך. אך ברגע שהוא מגיע עם תג מחיר שאינו בר השגה לכלל התושבים הוא בפועל דוחק משפחות החוצה וגורם להן להרגיש חוסר שייכות, בושה ותחושת נחיתות. זוהי קריאה לקהילה: חוסנה של חברה נבחן ביחסה לחלשים שבה. במקרה שבו רוב ההורים בוחרים לצרוך שירותים נוספים, עליהם לקבל את האפשרות שהמיעוט, שאינו מעוניין בשירותים הללו, או שאינו מסוגל לשלם עליהם, לא יוכל לכסות את העלויות הנוספות הכרוכות בהם. לקבל זאת בהבנה ובכבוד, לא להשפיל, לא לבייש ולא לדרוש שישלמו בשם ערך ה"שוויון" כשלמעשה הדרישה ל"שוויון" מייצרת אי שוויון ומעמיקה פערים חברתיים, מעמדיים וכלכליים במושב.

ב. הדבר האקוטי ביותר הוא הגבלת כוחה וסמכויותיה של האגודה שכרגע נראים בלתי מוגבלים. לצורך כך חשוב להקים גוף בעל סמכות, שאינו מורכב מהורים מתנדבים אלא מאנשי מקצוע שעובדים בשכר ושתפקידם לבקר ולפקח על החלטות האגודה. נסביר, כל עוד המערכת עובדת בצורה של דמוקרטיה "טהורה", הרוב יכול לקבל כל החלטה שפוגעת במיעוט. ככל שהאוכלוסייה בנהלל תלך ותהיה עשירה יותר, כך גם הוועד המנהל וגם וועדת הביקורת ששניהם נבחרים על ידי הציבור, ייצגו את האינטרסים של האוכלוסייה העשירה. באופן זה, לא יהיה שום גוף בעל סמכות שיוכל לבקר ולפקח על החלטות שפוגעות בזכויות המיעוט. אמנם יש חוק, אבל כפי שאפשר היה לראות, החוק לא מהווה גורם משפיע אם הוא לא מלווה בעו"ד.

ג. אותו גוף בעל סמכות לא יכול להיות מורכב מהורים כדי שלא תיפגע הזכות לפרטיות ולחיסיון. כרגע משפחות שיש להן בעיה עם תשלומים נאלצות להתוודות בפני הוועד המנהל שמקבל החלטות ומורכב מהורים אחרים במערכת. מצב לא מתקבל על הדעת.

ד. הגוף צריך להיות מורכב מאנשי מקצוע בתחום החינוך לגיל הרך וניהול תקציב במערכות חינוך לגיל הרך. אלה צריכים להיות מועסקים בתשלום ולא בהתנדבות כדי שיהיה אפשר לבקר את התנהלותם ללא תחושה של כפיות טובה. כמו כן, בהתחשב בכך שכפי שהדברים פועלים כרגע, כל הורה שאינו בהכרח בעל ידע רלוונטי יכול למלא תפקיד בוועד המנהל, חשוב שהגוף המפקח יוכל לבחון את ההחלטות מנקודת מבט מקצועית גרידא. הקמת הגוף המפקח היא חשובה במיוחד לאור העובדה שאגודת החינוך עומדת לנהל יותר ויותר מסגרות שדורשות יותר עבודה ויותר מומחיות והבנה בחינוך בגילים שונים.

- ה. אסיפות צריכות להתקיים און ליין ולהיות מוקלטות למען הורים שאינם יכולים להגיע. בייביסיטר עולה כסף ואם רוצים ייצוג של הורים ממגוון מעמדות צריך לקחת זאת בחשבון ולהפוך את תהליך קבלת ההחלטות לנגיש לכולם. הצבעה צריכה להתקיים גם היא מרחוק, לכלול את כלל ההורים במערכת ולא רק את חברי האגודה ולהתאפשר לאורך 24 שעות ולא במייד כדי לאפשר להורים לצפות בהקלטה ולקבל החלטה מושכלת. במקביל אפשר ורצוי להוציא פרוטוקול מפורט בכתב. יש היום טכנולוגיות לתמלול שיכולות לסייע בכך.
- ו. אם נצמדים לתקנון הנוקשה ומאפשרים רק לחברי אגודה להצביע יש להבטיח שכל הורה שמעוניין/ת להיות חבר/ת אגודה לא ייפגע מהחלטות האגודה בשום צורה. אחרת, מי שיירתעו ראשונים מלהיות חברי אגודה הם הורים ממעמד נמוך יותר שיש להם יותר מה להפסיד. כך, שוב, לא יהיה ייצוג למיעוט וקולו לא יישמע.

אנו מקווים שהמלצות אלה יילקחו בחשבון באסיפות האגודה ויותר מנשמח לייעץ ולעזור בכל שיידרש כדי לממש אותן ולקדם בנהלל יותר גיוון והכללה.

*עבור גני ילדים, תשלום החובה היחיד לפי חוק לימוד חובה הנו **69** ₪ לשנה עבור ביטוח. בנוסף קיימים תשלומי **רשות** (תל"ן, תשלומי רשות, הזנה, רכישת שירותים מרצון) שהסכום המירבי המותר עליהם הוא 1975 ₪ נוספים. כלומר 2044 ₪ לכל היותר לשנה. בנהלל, עבור גן חובה (ללא צהרון, עד השעה 14:00) נדרשה משפחה לשלם **10,000** ₪ בשנה שעברה.